

RUBRIEKEN

DISSERTATIE

The austerity paradox (De bezuinigingsparadox)

How municipalities (can) innovatively cope with fiscal stress

Tom Overmans

Promotie: Universiteit Utrecht, 22 maart 2019

Promotoren: prof. dr. M. Noordegraaf en prof. dr. A.J. Meijer

1. Waar gaat het over?

Het proefschrift gaat over gemeentelijke reacties op begrotingsstress. Het laat zien hoe gemeenten meer kunnen doen dan strikt financieel reageren op begrotingstekorten. Pas wanneer belemmerende institutionele regels, normen en overtuigingen worden opgerekt, ontstaat er ruimte voor innovatieve oplossingen. Pas wanneer gemeenten afstand nemen van dominante frames, wanneer zij kansrijke ideeën daadwerkelijk vertalen naar concrete besluiten en wanneer ze deze ideeën daadwerkelijk implementeren, komen ze 'sterker uit de crisis'. De bezuinigingsparadox verwijst naar het feit dat het financieel reageren op financiële problemen deze problemen niet verlicht. Gemeenten kunnen aan deze paradox ontsnappen door te kiezen voor alternatieve, institutionele oplossingen.

2. Wetenschappelijke conclusies

Het proefschrift maakt duidelijk dat begrotingsstress niet beschouwd moet worden als tijdelijk financieel probleem dat technische en instrumentele oplossingen vereist, dat vernieuwend bezuinigen zowel gaat over 'innovatie als een kostenbesparende activiteit' als over 'kostenbesparingen als innovatieve activiteit' en dat het managen van bezuinigingen te belangrijk is om over te laten aan de financiële experts. Bestuurskundigen zijn daarvoor net zo belangrijk. Het proefschrift accentueert het belang van niet-financiële bezuinigingsmaatregelen om te ontsnappen aan begrotingsstress, de noodzaak van mentale ruimte voor innovatie en de impact van discursieve, decisionele en praktische interventies. Het *mixed-methods*-onderzoek levert een belangrijke bijdrage aan het wetenschappelijke debat over bezuinigingsmanagement in de publieke sector.

3. Praktische relevantie

Het proefschrift wijst practitioners erop dat langetermijnsucces ondenkbaar is zolang de financiële aspecten van begrotingsstress dominant blijven in het lokale debat. Pas wanneer de samenleving en besluitvormers hun perspectief op bezuinigen en begrotingsstress verruimen, zal de financiële veerkracht van gemeenten blijvend versterken. Politici, belangengroepen, gemeentesecretarissen en andere gemeenteambtenaren kunnen de inzichten uit het proefschrift gebruiken om te leren hoe ze innovatie kunnen najagen tijdens een financiële crisis.